

Socialdepartementet
s.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande avseende Träning ger färdighet – koncentrera vården för patientens bästa (SOU 2015:98)

(S2015/07487/FS)

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) har tagit del av betänkandet Träning ger färdighet – koncentrera vården för patientens bästa (SOU 2015:98). TLV välkomnar utredningens förslag och anser det angeläget att genomföra åtgärder som kan bidra till en jämlik vård liksom till ett bättre utnyttjande av landstingens resurser. Rätt utnyttjat kan en ökad koncentration ge TLV:s arbete med pris och subvention av läkemedel och medicinteknik ökat genomslag och att sjukvårdshuvudmännen blir en mer kvalificerad och samordnad samarbetspartner.

TLV bedömer att det krävs fortsatt utveckling av arbetsformer och samverkansformer såväl nationellt som internationellt för att möta framtidens utmaningar. Utvecklingen på läkemedelsområdet kräver nya lösningar om målsättningarna om jämlik och tidig tillgång ska kunna mötas och balanseras mot finansiella utmaningar. Utvecklingen ställer även krav på att de ekonomiska modellerna utvecklas för att säkerställa att de stödjer utvecklingen av innovativa läkemedel. Det gäller exempelvis terapier på cancerområdet där behandling ofta sker med flera olika läkemedel och anpassas efter individens behov. Behovet av nya modeller är särskilt tydligt vad gäller traditionella läkemedel där en restriktiv förskrivning måste kombineras med utveckling av nya läkemedel, som inom antibiotikaområdet.

Allt fler läkemedel får ett europeiskt marknadsgodkännande där underlagen om läkemedlets effekt är osäker. För att kunna möta behoven hos patientgrupper som tidigare inte har haft effektiva läkemedel strävar både de regulatoriska läkemedelsmyndigheterna och TLV efter att ge patienterna tidig tillgång till innovativa läkemedel. Ett led i det arbetet är TLV:s arbete med vidareutvecklad värdebaserad prissättning,

TANDVÅRDS- OCH LÄKEMEDELSFÖRMÅNSVERKET

Box 22520 [Fleminggatan 7], 104 22 Stockholm

Telefon: 08 568 420 50, Fax: 08 568 420 99, registrator@tlv.se, www.tlv.se

Org. nr 202100-5364

där utveckling av uppföljning av subventionsbeslut och användning av studier baserade på data genererade i den kliniska praktiken, så kallade Real World Data, är viktiga byggstenar.

Därför välkomnar TLV förslagen om öppna kvalitetsdata, men vill samtidigt betona att det i första hand finns behov av att säkerställa och effektivisera framtagandet av data. En fortsatt utveckling och uppbyggnad av kvalitetsregister är en viktig del i det arbetet. Både på nationell nivå och i regioner och landsting ställs det ökade krav på uppföljning och utvärdering för att säkra att behandlingarna är kostnadseffektiva och ges till rätt patienter. Insamlingen och analysen av data från den kliniska vardagen är en förutsättning för att kunna finansiera och motivera tidig tillgång till innovativa läkemedel och medicinteknik. De ekonomiska modellerna måste utvecklas mot en tydligare koppling mellan effekter och betalning. I det ligger även ett incitament för landstingen för arbetet med uppföljning då det i längden kommer ge bättre underlag för prioriteringar. TLV arbetar aktivt, tillsammans med landstingen, för att nya modeller för utveckling och introduktion av läkemedel ska kunna finna effektiva former.

Gemensamma IT-lösningar är en förutsättning för att olika instanser inom vårdsystemet ska kunna kommunicera effektivare i enlighet med utredningens förslag. Det är viktigt att vården organiseras på ett sätt som underlättar och ger ökad trygghet för patienter och anhöriga och att vårdinsatser kring en patient sker samordnat och med överblick för vårdtagaren. Sjukvården behöver även vara anpassad för de patienter som är i störst behov, som till exempel patienter med kroniska sjukdomar. Annan gemensam IT-struktur med till exempel journalsystem, beslutsstöd och kvalitetsregister som är användarvänliga och som kommunicerar med varandra skulle också vara en fördel för att kunna leverera och följa upp god sjukvård.

Att koncentrera högspecialiserad vård kan göra det enklare att följa upp genomslaget av nationella pris- och subventionsbeslut i klinisk vardag. Under rätt förutsättningar kan det också underlätta arbetet så kallat ordnat införande av läkemedel och i framtiden även av medicinteknik. Förslagen i utredningen ger även ökad förutsägbarhet om vilka klinker som arbetar med olika patientgrupper, och praktiken kommer att ha ett tydligare forskningsuppdrag. Detta är sannolikt något som kan ge särskilt positiva effekter vad gäller särläkemedel och medicintekniska produkter som riktar sig till små patientgrupper.

TLV delar utredningens utgångspunkter om vikten av att använda befintliga strukturer i möjligaste mån, som exemplifieras med regionala cancercenter (RCC). En förutsättning för att målet med en effektivare och mer jämlik sjukvård nås är att försla-

get inte resulterar i ytterligare en besluts- eller rekommendationsnivå som inte är samordnad med övriga aktörer. När det gäller läkemedel och medicinteknik är det viktigt att arbetet med en koncentrerad vård synkroniseras med de framsteg som gjorts inom ramen för TLV:s arbete och landstingens nationella samverkansmodell.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Sofia Wallström. Föredragande har varit koordinatör Johan Pontén. I den slutliga handläggningen har även enhetscheferna Fredrik Andersson, Malin Blixt och Jonathan Lind Martinsson samt chefsjuristen Leif Lundquist deltagit.

Sofia Wallström

Johan Pontén